

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S. a.s., so sídlom V., IČO: X.**, zastúpeného zástupcom JUDr. B., advokát, spol. s r.o., so sídlom X., sídlo kancelárie F., IČO: X., proti žalovanému: **Z., s. r. o. sídlom K., IČO: X.**, (pôvodne vystupujúcemu pod obchodným menom Z., a.s.), zastúpenému právnym zástupcom Mgr. K., advokátom, so sídlom S., X., v konaní **o určenie neplatnosti uznesení č. 1 až č. 5 mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného dňa 2.1.2006**, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2Cb/37/2008, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2Cb/37/2008 - 400 dňa 05. augusta 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/292/2013- 438 z 12. marca 2014 takto,

r o z h o d o l :

Mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Námestovo rozsudkom č. k. 2Cb/37/2008-400 dňa 05. augusta 2013 určil, že uznesenia č. 1 až č. 5 prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení spoločnosti Z., a.s., so sídlom K., IČO: X., konanom dňa 2.1.2006 sú neplatné. Samostatným výrokom vyslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V odôvodnení uviedol, že vychádzal zo zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/222/2011, sp. zn. 13Cob/223/2011 zo dňa 04.04.2012 a aj z vysloveného právneho názoru Najvyššieho súdu SR v spojení s nálezom Ústavného súdu SR č. k. IV. ÚS 434/2010-39 zo dňa 16. 06. 2011. Okresný súd po vykonanom dokazovaní a aplikácii ust. § 156a, § 183, § 131 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka dospel k právnomu záveru, že na vyslovenie neplatnosti uznesení MVZ žalovaného zo dňa 02. 01. 2006 žalobca bol oprávneným subjektom, pretože ku dňu konania tohto MVZ bol zapísaný v zozname akcionárov, a preto bol aktívne legitimovanou osobou na podanie žaloby. Pasívnu legitimáciu mala spoločnosť, ktorá takéto uznesenia na MVZ prijala - žalovaný. Zákonná trojmesačná prekluzívna bola žalobcom zachovaná, keďže uznesenia MVZ boli prijaté dňa 02. 01. 2006 a trojmesačná lehota začala plynúť dňom 03. 01. 2006 a uplynula dňa 03. 04. 2006. Žalobca podal žalobu dňa 29.03.2006, t.j. v zákonnej trojmesačnej lehote. V súvislosti s aplikáciou ust. § 131 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, okresný súd poukázal na vyslovený právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky pri splnení kumulatívnej podmienky vyplývajúcej z ustanovenia § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je postačujúce preukázať, že v rozpore so zákonom, prípadne stanovami spoločnosti, valným zhromaždením bolo prijaté rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k obsahu programu valného zhromaždenia sa dotýkalo akéhokoľvek práva patriaceho akcionárovi s tým, že by bolo nadbytočné, v rozpore s právnou normou a uplatneným nárokom skúmať, či aj jeho práva reálne porušené boli. Ďalej poukázal na to, že žalobca skutkovo a právne zdôvodnil opodstatnenosť uplatneného práva - určenia neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia z 2. januára 2006 a to, že bolo zvolané niekým, kto na takýto úkon nebol, vzhľadom na možnú neplatnosť zvolenia za členov predstavenstva žalovaného na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného konanom 20. septembra 2005 a následne na možnú neplatnosť zvolenia za členov predstavenstva na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného konaného 3. novembra 2005, oprávnený. Od možnej neplatnosti voľby do orgánov žalovaného žalobca ďalej vymedzil dôvody neplatnosti napadnutých uznesení cez neoprávnené uplatňovanie si práv akcionára obchodnými spoločnosťami C., s. r. o., so sídlom T., a S. I., so sídlom K., ktoré s poukazom na možnú neplatnosť voľby nových členov predstavenstva žalovaného na mimoriadnom valnom zhromaždení konanom 20. septembra 2005, mali byť do zoznamu akcionárov novozvoleným predstavenstvom zapísané neplatne. Ďalej v žalobe žalobca uviedol 2. januára 2006 sa mimoriadneho valného zhromaždenia nezúčastnil, pretože ho považoval za neplatne zvolané z dôvodu jeho zvolania členmi predstavenstva neplatne zvolenými, ako aj z dôvodu, že uznesením Okresného súdu Bratislava III zo 17. augusta 2005 sp. zn.

45Cb/70/2005 v spojení s uznesením Krajského soudu v Bratislavě z 27. septembra 2005 č. k. 5Cob/17/05-315 mu bolo uložené nevykonávať hlasovacie právo spojené s vlastníctvom akcií žalovaného s poukazom na znenie ustanovenia § 185 ods. 2 Obchodného zákonníka, preto považuje za neplatné aj tie uznesenia mimoriadneho valného zhromaždenia 3 až 5 ,ktorých návrhy boli zaradené do programu v priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia na návrh obchodnej spoločnosti C., s. r. o., bez súhlasu žalobcu. Prvostupňový súd mal za preukázané, že už prijatými uzneseniami žalovaného č. 2 až č. 10 na MVZ konanom dňa 20. 09. 2005, kedy mal žalovaný právnu formu akciovej spoločnosti, bolo rozhodnuté: uznesením č. 2 o schválení ročnej účtovnej závierky a o rozdelení zisku, uznesením č. 3 bol zmenený program konaného valného zhromaždenia z 20. 09. 2005, uznesením č. 4 zmena stanov, uznesením č. 5 až č. 10 boli vykonané zmeny vo všetkých orgánoch žalovaného. Prijatými uzneseniami č. 4 až č. 10 boli vykonané významné zmeny v stanovách žalovaného a zmeny v orgánoch žalovaného, a to bez toho, aby žalobca do toho mohol zasiahnuť. Tieto uznesenia následne boli vyhlásené za neplatné, a to rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9Cb/144/2005-193 zo dňa 14. 08. 2006 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/71/2012-196 zo dňa 14. 11. 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 07. 01. 2013, kde bolo konštatované obmedzenie práv žalobcu ako akcionára, keďže boli prijaté v rozpore so zákonom a stanovami.

Pri posudzovaní prijatých uznesení na MVZ dňa 02. 01. 2006 okresný súd prihliadol na neplatné uznesenie č. 4 prijaté na MVZ konanom dňa 20. 9. 2005, kde bola prijatá zmena stanov žalovaného. Z uvedených dôvodov okresný súd vychádzal zo stanov účinných ku dňu 17. 05. 2004 (č. I. 34 - 38 spisu). V danom prípade bolo mimoriadne valné zhromaždenie zvolané predstavenstvom v súlade s článkom VIII ods. 1 stanov a ustanovením § 184 ods. 2 Obchodného zákonníka. Za predstavenstvo žalovaného však konali osoby, ktoré vzhľadom na vyslovenú neplatnosť uznesenia č. 6 prijatého na valnom zhromaždení konanom 20. septembra 2005 neboli oprávnenými osobami na jeho zvolanie. Za členov predstavenstva boli vtedy zvolení J. a M., ktorý bol následne zvolený za predsedu predstavenstva. K otázke uznášaniaschopnosti MVZ bolo potrebné vychádzať z ustanovenia článku XI ods. 3 stanov zo 17. mája 2004, podľa ktorého valné zhromaždenie je uznášaniaschopné, ak sú prítomní akcionári, ktorí majú akcie s menovitou hodnotou predstavujúcou úhrnom viac než 50 % základného imania spoločnosti. Žalobca bol ku dňu konania MVZ vlastníkom akcií žalovaného v počte 130 000 ks s menovitou hodnotou po 1000,- Sk, čo predstavovalo 50,2 % podielu na základnom imaní žalovaného. Z listiny prítomných zo dňa 2. januára 2006 vyplýva,

že na MVZ sa zúčastnila spoločnosť C., s. r. o., ktorá mala byť vlastníkom 41 000 ks akcií s menovitou hodnotou po 1000,- Sk a spoločnosť S. I., ktorá mala vlastniť 88 000 ks akcií s menovitou hodnotou po 1000,- Sk, čo spolu predstavuje 49,8 %-ný podiel na základnom imaní. Vychádzajúc z článku XI ods. 3 stanov zo 17. mája 2004 a z ustanovenia § 186 ods. 1 Obchodného zákonníka dospel súd k záveru, že MVZ nebolo uznášaniaschopné, nakoľko žalobca sa nezúčastnil na MVZ. Z uvedeného vyplýva, že uznesenia č. 1 až 5 prijaté na MVZ žalovaného konaného 2. januára 2006 sú uzneseniami prijatými v rozpore so zákonom a stanovami žalovaného. K uzneseniu č. 1- voľba orgánov mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného 2. januára 2006, okresný súd uviedol, že žalobca v tom čase majoritný akcionár sa ho nezúčastnil, čím nemal možnosť ovplyvniť procedurálny priebeh a voľbu podľa bodu 1 a 2 programu tohto zhromaždenia. Bolo teda porušené právo žalobcu podľa § 155 ods. 1 v spojení s § 180 ods. 1 Obchodného zákonníka v podobe možnosti podieľať sa na riadení spoločnosti formou účasti na konanom valnom zhromaždení, požadovať informácie a vysvetlenia a uplatňovať návrh. Práve tieto práva žalobcu, prostredníctvom ktorých uplatňuje svoj vplyv na spoločnosti, mohli byť prijatím uznesenia č. 1 porušené. K uzneseniam č. 2, 3 a 4 - prijatá zmena programu a odvolanie členov predstavenstva a člena dozornej rady obdobne ako na valnom zhromaždení žalovaného konanom 20. septembra 2005, okresný súd uviedol, že uvedené body programu neboli zaradené podľa pozvánky do pôvodného programu mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného a keďže žalobca sa tohto zhromaždenia nezúčastnil, s poukazom na znenie ustanovenia § 185 ods. 2 Obchodného zákonníka, bez súhlasu všetkých akcionárov, nemohli byť na mimoriadneho valnom zhromaždení prerokované. Uznesením č. 5 bola na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného prijatá zmena stanov týkajúca sa zmeny spôsobu voľby a odvolávania členov predstavenstva, pričom s navrhovaným znením zmeny stanov nemal žalobca možnosť ani oboznámiť sa a ani sa vyjadriť, čo prvostupňový súd považoval za rozporné s ustanoveniami § 184 ods. 6 a § 185 ods. 2 Obchodného zákonníka.

Okresný súd bol toho názoru, že bolo preukázané splnenie podmienok podľa § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka, a to obmedzenie práv žalobcu ako vtedajšieho akcionára napadnutými uzneseniami, keďže tieto boli prijaté v rozpore so zákonom alebo stanovami žalovaného. Pri posudzovaní žalovaným namietaného nedostatku naliehavého právneho záujmu dospel okresný súd k záveru, že naliehavý právny záujem je daný. Podľa platnej judikatúry naliehavý právny záujem nie je potrebné skúmať v prípade, ak podanie určovacej

žaloby pripúšťa zákon, ktorý naliehavý právny záujem predpokladá. Ide o osobitné druhy určovacích žalôb v ustanovení § 80 O. s. p. výslovne neuvedených. V danom prípade je ním Obchodný zákonník vo svojom ustanovení § 131 ods. 2 v spojení s ustanovením § 183, podľa ktorého súd môže na návrh spoločníka určiť neplatnosť uznesenia valného zhromaždenia, len ak porušenie zákona, spoločenskej zmluvy alebo stanov mohlo obmedziť práva spoločníka, ktorý sa určenia neplatnosti domáha. Preto súd prvého stupňa žalobe vyhovel.

Krajský súd v Žiline (ďalej aj odvolací súd) rozsudkom z 12. marca 2014 č. k. 13Cob/292/2013-438 odvolaním žalovaného napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Po zopakovanom dokazovaní pred krajským súdom, vo vzťahu k odvolacím dôvodom žalovaného zo dňa 14. 8. 2013 odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ okresný súd žalobe vyhovel, tak jeho rozhodnutie bolo vecne správne. Pri tomto závere boli vzaté do úvahy právne závery vyslovené nielen krajským súdom v zrušujúcom uznesení sp. zn. 13Cob/222/2011, sp. zn. 13Cob/223/2011 zo dňa 04.04.2012, ale aj právny názor Ústavného súdu SR, vyjadrený v náleze č. k. IV. ÚS 434/2010-39 zo dňa 16. júna 2011 vo veci týkajúcej sa súdneho konania o určenie neplatnosti uznesení MVZ spoločnosti Z., a. s. zo dňa 20. septembra 2005- právna vec vedená pred Okresným súdom Dolný Kubín pod sp. zn. 9Cb/144/2005, odvolací súd uviedol, že vysloveným právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky bol viazaný nielen okresný súd, ale i súd odvolací, keďže ide o rovnaký typ žalôb o určenie neplatnosti uznesení prijatých na MVZ žalovaného, týkajúcich sa rovnakých účastníkov konania. Táto viazanosť vysloveného právného názoru ústavného súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k aplikovaniu ustanovenia § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka a splnenia kumulatívnej podmienky pre vyhovenie žaloby podľa ustanovenia § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s ustanovením § 183 Obchodného zákonníka, v rovine obmedzenia práv žalobcu prijatými uzneseniami MVZ žalovaného, je vyžadovaná aj princípom právnej istoty, ktorý patrí k základným znakom právneho štátu, ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, aby sa porovnateľné, resp. obdobné situácie posudzovali po právnej stránke rovnakým spôsobom. S právnymi závermi okresného súdu sa odvolací súd v zmysle

uvedených skutočností v celom rozsahu stotožnil.

Krajský súd nezistil priestor pre pripustenie dovolania proti svojmu potvrdzujúcemu rozhodnutiu. Mal za to, že v danej veci sa zisťoval, vyhodnocoval, posudzoval skutkový stav, a následne sa zhodnocovala právna argumentácia účastníkov súdneho konania, čo vyústilo v prijatí právneho posúdenia sporovej právnej veci, ktorý postup všeobecných súdov bol štandardný, pretože súdy majú v prípade vyvolaného sporu zistený skutkový stav aj právne posúdiť, a tým nebola konštatovaná zásadnosť právneho významu riešeného v predmetnej sporovej veci, ktorá by si vyžadovala pripustenie dovolania. V súvislosti s mimoriadnym opravným prostriedkom zároveň poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obdo 51/ 2011 zo dňa 29. 02. 2012, ako aj na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS348/08.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 31. marca 2014.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len generálny prokurátor alebo dovolateľ) podal proti rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa , na základe podnetu žalovaného mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.. Navrhol napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Uviedol, že Okresný súd Námestovo a ani odvolací súd - Krajský súd v Žiline sa neriadili ustanoveniami §§1, 2, 3, § 120 ods. 1 O. s. p. a ust. §§153 ods. 1, §159 ods. 2, §131 ods. 1, 2, 3, 5, § 155 ods.1, § 180 ods. 1, § 183, §184 ods. 2, 4, 6, §185 ods. 2, §186 ods. 1 ,3, Obchodného zákonníka (ďalej ObZ) v znení účinnom v čase rozhodnom.

Je nesporným, že Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom zo 16. júna 2011 č. k. IV. ÚS 434/2010-39 vyslovil záväzný právny názor vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka za splnenia kumulatívnej podmienky pre vyhovenie žaloby o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti podľa ustanovenia § 131 ods. 1 v spojení s ust. § 183 Obchodným zákonníka. Avšak konajúce súdy v rovine viazanosti právnymi závermi ústavného súdu z hľadiska naplnenia princípu právnej istoty priznali výsledkom tohto konania viac relevantnosti, než podľa názoru dovolateľa platný

právny poriadok pripúšťa. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, mimoriadne valné zhromaždenie na 2. januára 2006 bolo zvolané predstavenstvom žalovaného, teda orgánom , ktorý je v zmysle zákona (§ 184 ods. 2 v spojení s § 192 ObZ) a stanov oprávnený na zvolanie valného zhromaždenia. Či konkrétna fyzická osoba v rámci výkonu právomoci príslušného orgánu, do ktorého bola zvolená, prekročila svojim konaním zákon, alebo stanovami priznané oprávnenia, je predmetom iných súdnych konaní ako konaní o neplatnosť uznesení valného zhromaždenia podľa § 131 ods.1 v spojení s § 183 ObZ , a preto dovolateľ je toho názoru , že predmetné valné zhromaždenie bolo riadne zvolané . Právna úprava účinná od 1. januára 2001 zrušila právnu úpravu uznášaniashopnosti valného zhromaždenia a v nadväznosti na to aj inštitút náhradného valného zhromaždenia, ktorý sa stal nadbytočným. To znamená, že mimoriadne valné zhromaždenie sa mohlo konať i za účasti minoritných akcionárov vlastníacich spolu niečo cez 49 % akcií žalovaného. V prípade, ak sa žalobca ako majoritný akcionár rozhodol nezúčastniť sa mimoriadneho valného zhromaždenia, napriek tomu, že mu pozvánka na jeho konanie bola riadne doručená sám sa rozhodol nevyužiť svoje práva akcionára priznané mu zákonom resp. stanovami. Aj v prípade striktného výkladu ustanovenia § 185 ods. 2 ObZ, t. j., že v priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného 2. januára 2006 nemohlo dôjsť k zmene programu, nakoľko žalobca sa ho nezúčastnil a nedal tak súhlas s jeho zmenou, nie je možné sa stotožniť s určením uznesenia č. 5 za neplatné, nakoľko jeho obsahom bola zmena stanov, ktorá bola navrhnutá v pôvodnom programe rokovania a bola na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného konaného 2. januára 2006 jednohlasne prítomnými akcionármi prijatá. Dovolateľ na rozdiel od okresného súdu, ako aj súdu odvolacieho vychádzal zo stanov v znení účinnom od 3. novembra 2005, t. j. od mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného, v ktorom došlo k prijatiu zmeny stanov a v súvislosti s ktorými bola žaloba o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného 3. novembra 2005 právoplatne zamietnutá. To znamená, že pri rozhodovaní v konkrétnej veci, bol tak okresný ako i súd odvolací viazaný výrokmi rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín z 19. mája 2008 č. k. 5Cb/14/2008-129 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 28. mája 2009 č. k. 13Cob/303/2008, a mal vychádzať zo stanov v znení účinnom od 3. novembra 2005. Je toho názoru, že rozhodnutia Okresného súdu v Dolnom Kubíne pod sp. zn. 9Cb/144/2005 , sp. zn. 9Cb/144/2005 ako aj rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13Cob/71/2012 nemôžu mať za následok možnú aplikáciu stanov v znení účinnom od 17. mája 2004 a predmetné rozhodnutia môžu tvoriť už iba podklad pre možné uplatnenie si náhrady škody žalobcom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca nepodal písomné vyjadrenie k podanému dovolaniu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 1 O. s. p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je potrebné odmietnuť.

Podľa § 243e ods. 1 O. s. p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f O. s. p.), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

Ústavný súd v súvislosti s konaním o súlade Občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa mimoriadneho dovolania s ústavou v uznesení sp. zn.: PL ÚS 57/99 z 19. júla 2000 vyslovil svoj názor, podľa ktorého mimoriadne dovolanie môžeme považovať za mimoriadny opravný prostriedok. Je to však napriek tomu dovolanie, ktoré je mimoriadne výlučne z dôvodu, že na jeho podanie je procesné legitimovaný iba generálny prokurátor a je obmedzené len na prípady, v ktorých nemožno podať dovolanie účastníkom konania.

Podľa § 243f ods. 1 O. s. p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 O. s. p.).

Mimoriadne dovolanie predstavuje výnimku z pravidla stability súdneho rozhodnutia vyjadreného jeho právoplatnosťou. Podstatou tejto výnimky je účel mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je jeho výnimočné použitie s cieľom presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť súdneho rozhodnutia v odôvodnených prípadoch. Uvedený účel môže mimoriadne dovolanie splniť iba v prípade, ak sú splnené kritéria akceptovateľnosti jeho právnej úpravy, jedným z týchto kritérií je povinnosť vyčerpať iné dostupné právne prostriedky nápravy pochybení vytýkaných v mimoriadnom dovolaní.

Podľa ústavného súdu rešpektovanie týchto kritérií je nevyhnutné z hľadiska princípov právneho štátu (či. 1 Ústavy SR), ako aj z hľadiska práva na súdnu ochranu (či. 46 Ústavy SR) a práva na spravodlivý súdny proces v súlade s hodnotami zaručenými či. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (zhodne aj uznesenie ústavného súdu sp. zn. ÚS II. 19/ 2008 zo 16. januára 2008, uznesenie ÚS IV. ÚS 200/2009 zo 4. júna 2009, sp. zn. ÚS II. 185 / 2009 z 12. novembra 2009).

Podľa článku 51 ods. 1 Ústavy SR domáhať sa práv uvedených v článku 35, 36, 37 ods. 4, článku 38 až 42 a článku 44 až 46 Ústavy SR možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. V danom prípade je týmto zákonom zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len O. s. p.).

Z hľadiska dodržania uvedených zásad týkajúcich sa ochrany ústavnosti je potrebné posúdiť aj predmetné mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora a napádané rozsudky okresného a krajského súdu.

Najvyšší súd ako dovolací súd v posudzovanom prípade postupoval podľa ústavného súladného výkladu a aplikácie zákonného ustanovenia o mimoriadnom dovolaní a skúmal, či nápravu nezákonného stavu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Z obsahu spisu vyplýva, že mimoriadne dovolanie bolo generálnym prokurátorom podané podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. z dôvodu, že rozhodnutia súdu prvostupňového aj odvolacieho spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., a to v otázke spočívajúcej v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 131 ods. 5 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase rozhodnom a následných ďalších pochybení pri právnom posúdení zvolania a priebehu mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného konaného 2. januára 2006, ktoré bolo realizované podľa dovolateľa v súlade so stanovami žalovaného účinnými od 3. novembra 2005 a nie podľa stanov v znení účinnom od 17. mája 2004.

Ústavný súd v súvislosti s aplikáciou predmetných ustanovení § 243e ods. 1 a § 243f ods. 1 O. s. p. a ich ústavne komfortným výkladom majúci na pamäti judikatúru EŠLP dospel vo svojom náleze zo dňa 02. júla 2014 č. III. ÚS 357/2013-33 k záveru, že pokiaľ zákonodarca odvádza prípustnosť mimoriadneho dovolania z porušenia zákona s odkazom

na ustanovenie § 243f O. s. p., kde bližšie konkretizuje možné dôvody, medzi ktoré zaradil aj nesprávne právne posúdenie veci, tak potom v prípade podania mimoriadneho dovolania práve z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia je potrebné pod porušením zákona rozumieť také porušenie procesného práva - zákona, ktoré v konečnom dôsledku znamená zároveň aj nesprávne právne posúdenie (či už hmotnoprávneho alebo prípadne procesného charakteru). K takémuto interpretačnému záveru dospel ústavný súd v spojitosti s kumulatívnym predpokladom prípustnosti mimoriadneho dovolania, ktorý stanovuje podmienku, ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu. V opačnom prípade, ak by nesprávne právne posúdenie bolo spájané výlučne s porušením hmotnoprávnych ustanovení zákona (ktoréhokoľvek), tak by de facto, v takmer každom prípade bolo možné napadnúť právoplatne rozhodnutú vec týmto mimoriadnym opravným prostriedkom, čím by sa tento mimoriadny opravný prostriedok dostal na úroveň „ďalšieho“ odvolania a bolo by len na svojvôli generálneho prokurátora, do ktorej právoplatne skončenej veci zasiahne podaním mimoriadneho dovolania s odvolaním sa na nesprávne právne posúdenie veci. Takýto výklad dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku by vo svojich dôsledkoch znamenal porušenie minimálne základného práva na súdnu ochranu jedného z účastníkov konania, rovnosti účastníkov konania, zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, a to treťou stranou, odlišnou od účastníkov konania, ktorá nepatrí do súdnej moci, čo opodstatnene vyvoláva otázky, či ide o prípustné legitímne zasahovanie do nezávislosti súdov a súdnej moci ako takej. Ústavný súd v tomto svojom rozhodnutí poukázal tiež na judikatúru ESĽP, z ktorej vyplýva, že samotná okolnosť (možnosť) existencie dvoch rôznych právnych názorov na vec nie je dostatočným dôvodom opätovného rozhodovania vo veci. Dospel k záveru, že ustanovenie § 243e O. s. p. je potrebné vykladať reštriktívne a pod porušením zákona v prípade dôvodu vyjadreného v § 243f ods. 1 O. s. p. (nesprávne právne posúdenie) je potrebné predovšetkým rozumieť závažné porušenie zákona procesného charakteru, pretože v opačnom prípade by nebola splnená ďalšia podmienka prípustnosti mimoriadneho dovolania, a to požiadavka ochrany práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu.

Uvedený názor ústavného súdu vyslovený k prípustnosti mimoriadneho dovolania korešponduje s jeho predchádzajúcimi rozhodnutiami, v zmysle ktorých ochrana poskytovaná mimoriadnym dovolaním je prípustná len subsidiárne, t. j. len vtedy, ak sám podnecovateľ mimoriadneho dovolania využil všetky zákonom dovolené a efektívne prostriedky na ochranu svojich práv a zákonom chránených záujmov, najmä podaním niektorého z opravných

prostriedkov vrátane mimoriadnych opravných prostriedkov. Splnenie uvedenej požiadavky ako jedného zo základných predpokladov prípustnosti mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora súvisí s princípom právneho štátu a to s princípom právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v civilnom procese je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosti a nezmeniteľnosti (viď napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. septembra 1996 sp. zn. PL. ÚS 43/95 a zo dňa 19. júla 2000 sp. zn. PL. ÚS 57/99).

V tejto súvislosti bolo prijaté aj zjednocujúce stanovisko v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. marca 2015 č. k. PLZ. ÚS 3/2015-22, v ktorom sa uvádza: „Rešpektujúc princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím, zohľadňujúc princíp subsidiarity podľa či. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako i výnimočnosť mimoriadneho dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podávaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky je jeho prípustnosť v civilnom konaní akceptovateľná za podmienky vyčerpania všetkých zákonom dovolených riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré mal účastník konania k dispozícii a ktoré mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov“.

Ústavný súd v tomto stanovisku uviedol, že uplatnenie opravného prostriedku je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky priamo dostupné účastníkovi konania v prípade závažných pochybení na strane súdu, a to prostredníctvom niektorého z dovolacích dôvodov zakotvených v § 237 O. s. p. Ak nejde o takéto závažné pochybenie konajúcich súdov, je uplatnenie mimoriadneho dovolania nezlučiteľné s či. 46 Ústavy SR a či. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej Dohovor). Rovnaká zásada platí aj pri posudzovaní riadnych opravných prostriedkov účastníkmi konania, ktoré môže účinne využiť v zmysle príslušných ustanovení O. s. p. na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. V týchto prípadoch je potrebné rešpektovať zásadu „vigilantibus iura scripta sunt“, ktorá zdôrazňuje vlastné pričinenie účastníkov o ochranu svojich práv, keď požaduje aby svoje procesné oprávnenie uplatňovali včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou, teda dôsledne sledovali svoje subjektívne práva a robili také kroky v dôsledku ktorých by nedochádzalo k ich ohrozeniu a poškodeniu.

Jedným zo základných princípov právneho štátu je princíp právnej istoty, ktorého zákonným naplnením v rámci civilného konania je inštitút právoplatnosti súdnych rozhodnutí, teda ich záväznosť a zásadná nezameniteľnosť.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru musí byť v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. ESLP opakovane tiež zdôraznil, že v záujme právnej istoty by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať nedotknuté a k ich zrušeniu by malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných väd (napr. Abdullayev proti Rusku, rozsudok z roku 2010). Právoplatnosť rozhodnutia súdu môže byť prelomená len výnimočne a výlučne iba za účelom zaistenia justičných omylov (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, nie však z dôvodu právnej čistoty (Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z 2009) alebo iného právneho názoru. ESLP tieto predpoklady prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov opätovne zdôraznil v rozhodnutiach z 9. júna 2015 vo veciach DRAFT-OVA, a. s. proti Slovenskej republike, PSMA, s. r. o. proti Slovenskej republike a COMPCAR, s. r. o. proti Slovenskej republike.

Pre úplnosť je potrebné poukázať na stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu číslo 36/2008, v ktorom sa konštatuje, že „snaha presadiť vecnú správnosť a spravodlivosť konečného meritórneho rozhodnutia vyneseneho v Občianskom súdnom konaní, bez ohľadu na nezmeniteľnosť a záväznosť súdneho rozhodnutia je legitímna v okamihu, keď sa v konaní alebo v rozhodnutí vyskytnú také pochybenia, ktoré sú v príkrom rozpore s ústavnými princípmi platiacimi v civilnom procese, pričom tieto pochybenia nie sú riešiteľné inak, než použitím mimoriadneho opravného prostriedku; majú charakter princípov narušenia spravodlivého procesu a v konečnom dôsledku by znamenali odopretie práva na súdnu ochranu v duchu v článku 46 ods. 1 Ústavy, v súvislosti aj s podstatným (závažným) porušením práv účastníkov konania, ktorých ťažisko je v článku 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky. Z toho vyplýva výnimočnosť použitia mimoriadneho opravného prostriedku a jeho aplikácia len vo veciach, v ktorých sa súdne rozhodnutie dostalo do rozporu s oprávnenými záujmami alebo právami účastníkov konania, ďalších osôb, ktoré sú priamo dotknuté obsahom výroku súdneho rozhodnutia, prípadne takými osobami, ktoré mali byť účastníkmi konania, ale z dôvodu pochybenia súdu sa nimi nestali.

Dovolací súd zároveň poukazuje aj na spoločné prijaté zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. októbra 2015 k prípustnosti mimoriadneho dovolania v zmysle § 243e až 243j O. s. p. kde

sa konštatuje „že procesná prípustnosť mimoriadneho dovolania podaná na podnet účastníka je v občianskom súdnom konaní podmienená tým, že tento účastník najprv sám neúspešne využil možnosť podať všetky riadne a mimoriadne opravné prostriedky, ktoré boli potenciálne spôsobilé privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie. Pokiaľ túto možnosť nevyužil, mimoriadne dovolanie treba odmietnuť.“

Ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu zásadne vyžaduje intervenciu (mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora) vtedy, ak sám účastník využil všetky právom predpokladané prostriedky na zvrátenie stavu založeného rozhodnutím porušujúcim zákon a napriek ich uplatneniu nebol úspešný. V danom prípade žalovaný ako účastník konania nevyčerpal všetky zákonom dovolené opravné prostriedky, ktoré mal k dispozícii a ktoré sám mohol účinne využiť na ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Žalovaný dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nepodal.

V spornom prípade dôvody mimoriadneho dovolania neobsahovali žiadne osobitné a presvedčivé okolnosti odôvodňujúce zrušenie právoplatných rozhodnutí. Generálny prokurátor neuviedol žiadne závažné procesné pochybenia súdov alebo exces, v dôsledku ktorých by bol opodstatnený odklon od zachovania princípu právnej istoty. Dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k závažnému porušeniu procesného postupu súdov, v dôsledku ktorého by súdy vyslovili nesprávny právny záver, a preto mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora nie je prípustné.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd podľa § 243e ods. 1 O. s. p., v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p., § 243b ods. 5 O. s. p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. mimoriadne dovolanie **odmietol**.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania a ktorý úspech nemal. (§ 148a ods. 2 O. s. p.) Dovolací súd rozhodol otravách konania podľa ust. § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že ich úspešnému účastníkovi - žalobcovi nepriznal, keďže tento si trovy dovolacieho konania neuplatnil a ani ich písomne nevyčísľil.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 28.októbra 2015

JUDr. Alena Priecelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: A.